

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1908. OKTÓBER 3.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 226. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy órára . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Adóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

TÁVIRAT — TELEFON.

A spanyol királyi pár Budapesten.

Budapest, okt. 2.

A spanyol királyi pár ma délelőtt 9 órakor a Zsigmond-kápolnába ment misét hallgatni.

Azután a király a minisztereivel értekezett, kikkel egyes államügyeket beszélt meg.

Dél felé a spanyol királyi pár a városba kocsizott. Meglátogatták Klotild főhercegnőt, az Angol királynő szállóban pedig Izabella főhercegnőt és Frigyes főherceget.

Ena királynő azután József főherceghez ment, XIII. Alfonz spanyol király pedig a katonai kaszinóba hajtatott. Itt az ezredes bemutatta a királynak a 38-ik gyalogezred tisztjeit, kiket a király megszólításával kitüntetett.

Délben 1 órakor a tisztí kaszinóban a spanyol király tiszteletére diner volt, amelyen Leidschaft ezredes német nyelven felköszöntőt mondott. A spanyol király a felköszöntőre ugyancsak német nyelven válaszolt.

A választói reform.

Budapest, okt. 2.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter teljesen elkészítette a választói reform tervezetét. A reform tervezetét a Ház első ülésén fogja bemutatni. A tervezetet 20 példányban ki is nyomatták és azokat részint a kormány tagjai, részint az egyes pártvezérek kapják meg.

Egyesek, különösen ellenkoalíció-sok körében az a hír terjedt el, hogy a király a plurális választójogi tervezetet nem hagyta jóvá. Ez a hír azonban megcáfolást nyert, amennyiben Andrássy a tervezetet még nem terjesztette a király elé. A király csupán annak egyes alapelveit ismeri és ezek alapján hozzá is járult a tervezethez.

A Párty-ügy.

Budapest, október 2.

A ma délelőtti tárgyaláson folytatták a tanúk kihallgatását.

Plathy Zsigmond előadja, hogy őt feljelentették, mert a gazdasszonyával kocsizni és sétálni szokott. Ő a kérvény aláírót ezért beperelte. Tagadja, hogy a plébánián erkölcstelen üzemek folytak volna.

A sok panasz miatt azonban Kovács Stefániát elküldte a plébániáról.

A tárgyalást folytatják.

Turista egyletek fuziója.

Kilátó torony a Hradován.

A választmányok megalakulása.

Az Abauj-Kassai Turista Egylet, miután megkísérelte a kassai Turista-körrel az egyesülést, beolvadt a Magyar Kárpát Egylet keleti kárpátok osztályába. A fuzió most ment végbe, s ez annál inkább öröndetes, mert most egyesült erővel sokkalta élénkebb akciót lesznek képesek turistáink kifejteni. Az egyesülésnek egyik komoly és öröndetes eredménye, hogy elhatározták a Hradován, egy kilátó torony építését, valamint tervet készítenek a Kassa környékére vezető utak jókarban tartásáról és praktikus utjelzéséről. Az egyesülésről a következő tudósítást kaptuk:

A Magyar Kárpát Egylet Keleti Kárpátok osztálya most tartotta XXXI-ik közgyűlését a városháza tanácstermében, Siegmeth Károly ügy. alelnök elnöklété alatt. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének és az 1907. 8. évi jelentés felolvasása után örömmel vették tudomásul az Aggteleki barlangra vonatkozó jelentést, mely szerint a barlangnak múlt évben 1040 látogatója volt. Siegmeth elnök jelenti, hogy az u. n. *Rókajuk* ágnak feltáró munkálatai folyamatban vannak, és reményli, hogy ez által ismét egy szép új nagy ágat adhatnak át a turista forgalomnak.

A pénztári jelentés tudomásvétele után, az Abauj-Kassai Turista-Egylet fuzióját tárgyalták. Öszinte örömmel üdvözlük a 100 tagból álló, fiatal ambiciózus egylet belépését a Magyar Kárpát-Egyletbe és reménylik, hogy ezen lelkes új csapattal az egylet ereje hatalmasan növekedve, együttműködésük teljes sikerrel fog járni. Együttel elhatározták, hogy az Abauj-Kassai Turista-Egylet fuzionált tagjai részére a Magyar Kárpát-Egylet évkönyvét megküldik és az 1908. évre szóló 4 korona 60 fillér tagdíjat tőlük Mildner Ferenc pénztárnok utján beinkassálják.

A közgyűlés egy szűkebb bizottságot küld ki, felkérve őket, hogy Kassa környékbeli utak készítése és jelzéséről, valamint a

Várhegyen (Hradova) építendő kilátó torony tervezete és költségvetéséről január közepéig a választmányoknak jelentést tegyenek, a jövő évben Kassán tartandó közgyűlést a kilátó torony elkészüléséről téve függővé.

Ezek után kiegészítették az egyes választmányokat. A Keleti Kárpátok Osztályának — választmányába beválasztottak: Puky Endre, Dr. Kérészy Zoltán, Gerlőczy Béla, Dr. Ekes Lajos, Polinszky Emil, Grosschmid Károly, titkárnak Juhász Arthur, — a pénztár vizsgáló bizottságba Maurer Adolf és Hanser Károly urak. A Keleti Kárpátok Osztálya Kassa—Abauj—gömöri választmányában elnök lett Dr. Eötvényi Nagy Olivér, társelnök Simkó Gusztáv, titkár dr. Mórítz József, választmányi tagok: Vetsey Géza, Spielmann Ervin, Karsai Károly, Dr. Puchlin Kázmér urak. A kiránduló bizottság elnöke Dr. Puky Endre, ügy. alelnöke Simkó Gusztáv, titkár Koloss Ödön. Tagokul: Szopkó Géza, Pafcsuga Miklós, Szebold János, Sebedk Endre, Loósz Dezső, Lukinich Lipót, Lükő Géza, ifj. Deil Jenő és Urbán Pál urak választottak meg. A közgyűlés további folyamán köszönetet szavaztak Eder Ödön polgármesternek, a közgyűlésen való személyes megjelenése és a tanácsterem szives átengedéseért, mely után Siegmeth Károly elnök a közgyűlést berekeszti.

Megleletezett bejelentések.

A pénzügyminiszter rendelete.

Csak egyszeres illetéket kell fizetni?

A végrehajtási novella alapján teendő bírósági bejelentéseket, miután a törvény erről nem rendelkezett, bélyeg nélkül nyújtották be a felek a járásbíróhoz. Az adóhivatalok a bélyegtelen bejelentéseket megleletezték, ami pompás mellékjövédelmet helyezett kilátásba, mert a leletező, a háromszoros illeték egy harmadát kapja jutalmul. Az adóhivatalok öröme azonban korai volt. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben kimondja, hogy csak egyszeres illetéket lehet kiszabni. A rendelet, mely a kassai pénzügyigazgatósághoz is megérkezett a következő:

Az 1908. évi XLI. törvénycikk 31. szakasza alapján teendő bejelentések s az azokhoz csatolt értesítések bélyegilletéke tárgyában, ez évi szeptember hónap 9-én kiadott körrendelettel kapcsolatban meghagyom a pénzügyigazgatóságnak: haladéktalanul utasítsa a kerületébe tartozó királyi adóhivatalokat, hogy a most említett értesítések bélyegtelenége miatt fölvett leletek alapján

Szenzációs őszi szövetujdonságok érkeztek

SCHÜTZ és TSA angol uri szabó céghez KASSA, Kossuth Lajos-utca 2. sz.

Csernoch, Fischer-Colbrie Ágost kassai püspök, Prohászka, Párty, Széchényi, Hosszu és Radu püspökök és Fehér Ipoly főpát voltak jelen. A konferencián legelőször is elhatározták, hogy a hercegprimás útját üdvözlők nyolcvanadik születésnapja alkalmából Samassa bíborost. Azután az autonómia majd a katolikus kongrua ügyét tárgyalták. A tárgyalás eredményéről a következő szűkszavú jelentést adták ki: „Úgy az autonómia, mint a kongrua ügyének végleges elintézésére a hangulat igen kedvező s mind a két nagy reformmú megvalósulása tetőalatti van.”

— Részeg fuvaros. Ducsai János talpigás, aki a kelleténél úgy látszik többet hajtott a garatra, szekeréről a Vám-utcában leesett és súlyos sérüléseket szenvedett. Elszállították a kórházba.

— Elgázolt fiú. A gyors és vigyázatlan hajtás tegnap ismét egy kis fiú megsebesülését okozta. Takács József fuvaros a Fő-utcán elgázolta Brihács István 14 éves fiút. A sérült fiút a kórházba szállították, a gondatlan fuvaros ellen pedig a rendőrség a bűnvádi eljárást megindította.

— A hitelbeadott áru visszavétele — zsarolás. Lichtmann Antal gömör-rutnoki kereskedőnél Tóth Jánosné egy kendőt vásárolt két korona husz fillérért, de nem fizette ki, hanem csak a kosarába tette s eltávozott. A kereskedő, mikor észrevette az asszony szökését, utána futott és kényszerítette, hogy visszatérjen a boltba, ahol a kosarából a kendőt visszavette. Az asszony azonban nem nyugodott meg az üzlet föl-bontásában, hanem zsarolás miatt följelentette a kereskedőt, akit a rímásombati törvényszék zsarolás vétségéért el is ítélte ötven korona pénzbüntetésre. A kassai tábla az enyhítő szakasz mellőzésével tizennégy napi fogházra ítélte a vádlottat. A Kuria ma foglalkozott az ügyvel és megsemmisítve a tábla ítéletét Lichtmann Antalt ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

— Biciklivel elütött asszony. Vadász János városi faraktáros tegnap gyorsan rohánó kerékpárjával elütötte Szilágyi Jánosnét. A sérült asszony följelentésére a rendőrség Vadász ellen a kihágási eljárást megindította.

— Farman repülőgépe. Farman Henrik tegnap Chalonsban óriás sikert ért el. Az erős szél miatt csak öt óra ötvenöt perckor, tehát két perccel a nap lementé után szállhatott föl s így elért sikerének hivatalosan nincsen értéke, mert a szabályzat szerint csakis naplemente előtt elért rekordok számítanak. Farman negyvenhárom perc alatt tizennégyezer körült körül egy háromszöget, amelynek oldalhossza egy kilométer. Összesen negyvenkét kilométer utat tett meg, nem számítva a kanyarulatokat, amelyeket meg kellett tennie s amelyek beszámításával a megtett út jelentékenyen nagyobb volt. Időre átszámítva a gyorsaság óránként 58-37 kilométer volt s ha a kanyarulatokat beszámítjuk, legalább hatvan kilométerre tehető, úgy hogy Farman a hivatalos időrekordot jelentékenyen meghaladta.

— Krecsányi Ignác jubileuma. Krecsányi Ignác, a temesvári-budai színházak igazgatója most ünnepelte 25 évi színházgatói jubileumát. Krecsányit, aki Kassán is több évig volt színházgató, meleg üdvözléssel ke-reste fel Komjáthy János és neje, mint akik tagjai voltak a jubláló direktornak, valamint táviratilag üdvözölte őt a kassai társulat is.

— Lengyel Menyhért — dráma bíráló. Nagy sikereket ért, volt kassai író-társunkat Lengyel Menyhértet, mint a Pesti

Napló írja, külföldi útja végeztével, a Nemzeti Színház drámabíró bizottságához nevezik ki. Ez a kiténtetés, a fiatal írónak nagy megbecsülését jelenti. Lengyel Menyhért, aki most Berlinben tartózkodik s onnan több hónapra Párizsba megy, az idei színi-évadban új darabbal lép a közönség elé. Decemberben mutatja be a Magyar Színház *Falusi idyll* című új színművét.

— Rendőri krónika. Mai napon előállítottak: Svecz Mária, Diskant Alajos, botrányos részegségért, Tóth Mihály, Gujcsik András és Gajdos Ilona lakás és foglalkozás nélküliek csavargásért, végül Varga Pál éjjeli csendzavarás miatt. A városi fogházban 9 férfi és 10 nő van elzárva.

Színház.

Az első premier-est.

— A bíboros. —

A praktikus angol, az irodalomban is a modern technika vívmányaival dolgozik. Sőt annyira, hogy tisztos előnyt adhat Edison mesternek, akiről nemrég az a hír járta, hogy egy új találmány segítségével három nap alatt felépít egy lakóházat. Akik nem olvasták volna, azoknak elmondjuk, hogy Edison találmánya egy vasszerkezeten alapul, amelynek üregét betöltik az e célra szolgáló masszával, jól ledöngölik az anyagot s három nap múlva, mire a vasformát széjjel szedik, már lakható a ház.

Az építésnek ez a módja az angol írók előtt már rég idő óta ismeretes. Tessék megfigyelni. Adva van egy aljas, elvetemült ember, aki minden gonoszra kész. Adva van egy derék, becsületes ember, aki a közmorált képviseli. Adva van egy másik becsületes ember, aki az ártatlanul szenvedő szerepére hivatott. Ez a vasszerkezet. Az egyszerűbb ház 3 siklapja, ide kell bedöngölni a masszát, az ügyesen kevert anyagot; szindarabban, regényben, elbeszélésben a mesebonyodalmat. Az anyag alkotó elemei, a mese részecskéi is könnyen összerakhatók. A közmorálnak győzni kell, tehát a gonosz gazságot követ el, mire a becsületes ember fölveszi a küzdelmet vele. A harc annál izgatóbb, mert a gyau miatt egy harmadik ártatlanul szenved, a bűnös lealacsonyása, tehát egyúttal az ártatlan megsza-badulását is jelenti.

Es miután az angol nagyon praktikus, ebben is a közmorál győzelmét segíti elő. Három felvonás, vagy mondjuk háromszáz oldalon izgul a néző, illetve az olvasó, gyűlöli a gonoszt, rokonszenvével kíséri a becsület képviselőjét és részvételt osztzik az ártatlan szenvedésében, hogy aztán a negyedik felvonás, illetve a négyszázadik oldal kibékítse. Mert a gonosz elbukik. Győz Sherlock Holmes, Nick Carter, Buffalo Bill, vagy ha úgy tetszik Giovanni Medici. Mert az irodalomra igazán közömbös, hogy a szereplőknek mi a neve, vegyi vizsgálat alatt a keverék alkotó részei, elemei teljesen egyformák, bárminő vignetta alatt is kerülnek forgalomba.

Louis Napoleon Parker, az irodalmi göröcső alatt ügyes mesterember, aki a fent vázolt technikai eljárás segítségével raffiniált biztonsággal végzi dolgát. Szerencsés gondolat, hogy hősét a kiváló Medici családból származtatja, s egyúttal segítségül hívja a Gyula pápa idején uralkodó romlott kor-szellemet, miáltal izgalmas mesét bonyolít-hat le, színesebb masszával töltheti ki — a jól ismert formákat. Természetesen, nehogy azt higgyék, hogy mi Parker mesterségét le-nézzük. Korántsem. Az érdekességnek van jo-gosultsága, ha itt-ott csetlik-botlik is az igaz-ság. A tegnap bemutatott angol színmű, *A bíboros* pedig érdekes. Megborzongatja azoknak az idegeit, akik a festés alatt nem látják a patrout, a ház falában a sab-lonos vasszerkezetet, az első összetűzésnél

a megjósolható megoldást. Lesz idő, hogy ennek a színpadi műfajnak mivelt, a későbbi irodalom egy vegyi képlettel vagy egy geometriai ábrával, esetleg egy számtani egyenlettel fogja megörökíteni, ez azonban mit sem ront le — *A Bíboros* és társainak vonzó értékeségéből.

Érdemes megnézni már azért is, mert Medici Giovanni bíboros alakját Komjáthy János becses művészi materiával tölti ki. Félelmetes az a mérkőzés, melyet az elvetemült bűnös Strozzi-val, az ártatlanul szenvedő Guilianó megmentése érdekében folytat. Megkapó színekkel rajzolja meg lelki tusakodását, megrázó erejének büszke tudatában s mesteri, amikor a gyónás pecsétje alatt elárult titkot, egy ártatlan csel segélyével megismételteti a gyilkos Strozzi-val. Rácz Ede, mint Strozzi, a mérkőzés művészi tartalma-hoz hasonlóan értékes színészi kvali-tásokkal járult. A többi szereplők közül figyelmet érdemel: *Bartha* és *Rosos Gizella* néhány szépen megcsinált jelenettel. *Szomor*y mint Guiliano, kevesebbet nyújtott, mint vártunk tőle. *Bodroghy Lina*, *Clarice* drámai szerepében, észbontóan trillázott. *Doktor* János kivételével, valamennyi epizód szereplő csapni valóan rossz. (m)

Színházi műsor:

Szombaton, okt. 3-án, páros bérletben, harmadszor: *A bíboros*.

Vasárnap, okt. 4-én, két előadás. Dél-után 3 órákor: *A sárga csikó* népszínmű, este páratlan bérletben, *Mezey Margit* szer-ződött tag és *Pápay Lajos* első felléptével: *A varázskeringő* operette.

Hétfőn, okt. 5-én, páros bérletben, *Mezey Margit* és *Barics Gyula* szerződött tagok felléptével: *Tatárjárás* operette.

— **A színlap.** Olvasóink kényel-mére elhatároztuk, hogy a színlapot na-ponta közöljük. Ez által a **Napló** előfi-zetői megtakarítják a színlap árát.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. október 2-án (páratlan)

A BIBOROS.

Színmű 4 felvonásban: Irta: Louis N. Par-ker. Ford.: Mihályi József.

SZEMÉLYEK:

Giovanni Medici, bíboros — — —	Komjáthy János
Guiliano, az öccse — — —	Szomor Miklós
Bartholomeo Chigi, római kalmár — — —	Serfőzy György
Guido Baglioni, szenátor Perugiából — — —	Bartha István
Andrea Strozzi, firenzei száműzött — — —	Dr. Rácz Ede
Peter Ramsam, sherbornei apát — — —	Halmi Sándor
Francesco) udvari papok — — —	Szabó Sándor
Luigi) — — —	Burányi Ferenc
Boppó, capitoliumi harangozó — — —	Doktor János
Egy pápai követ — — —	Matolesi B.
Pietro, Giovanni szolgája — — —	Veres Sándor
Valentinó, apród — — —	Berez Mariska
Claricia Medici, a bíboros anyja — — —	N. Bodroghy Lina
Filiberta, Chigi leánya — — —	Sz. Rosos Gizella
Honorio, Filiberta társalkodónője — — —	Szilágyi Rózsi
Maddalena — — —	Geszti Rózsi
Liza — — —	Révi Vilma
Benedetta — — —	Erszényes A.
Ignazia — — —	Znojemszkyné E.

Bank részvénytársaság

tőzsdén jegyzett papí-rokra az árfolyam teljes értéke erejéig kulánsan nyujt

ELŐLEGET.

Ajánlatok „Lombard 1896.” jelige alatt Haasenstein és Voglerhez Budapest.

FELDMANN HERMAN KASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiu-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház).

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán** 40 év óta fennálló**férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat**

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentúl összes áruimat

szigorúan betartott szabott árakmellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyjából — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanúsított szíves bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszövetekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HERMAN.**Klobusitzky-utcán**a Forgách-féle kastély,
parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel-
:: tételek mellett eladó. ::
Bővebbet Dr. **SZAUBERER** és Dr. **HERCZ** ügyvédek irodájában Fő-u. 29.**Szatócscok**mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló“ kiadóhivatala **Kossuth Lajos-utca 16.**::: **ELSŐ KASSAI** :::
KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA**GEIGER HENRIK** Kassa, Deák Ferenc-utca 11 sz.

::: :::

Beszerez mindennemű információt kereskedelmi, magán és házassági ügyekben az összes világrészekből.

Mebizások a leggyorsabban és legnagyobb diszkrétíóval intéztnék el.

Használt, jó karban lévő kerékpárt sürgős megvételre keresek.

— Cim a kiadóhivatalban. —

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○
A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak **FÉLARON** szerezhetik be egyenruhájukat
LICHTIG LIFÓTNÁL
Kassa fő-utca 103.
Közös egyenruhákat átveszél honvédségi egyenruhákért.
○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○**Makulatura papir**||| kicsiben és nagyban |||
||| jutányos áron kapható |||a „NAPLÓ“ kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L.-u. 16. (Bejárat a Fkazeas-utcaéról.)**Katholikus**családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak.
Cim a kiadóhivatalban.**Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban. :****BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA**

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR ||| **KORONA SÖR** ||| **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legjobb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre mérelik ki.

o o o **LELKIISMERETES MUNKA.** o o o**STEINER ADOLF ÉS TSA**csatorna és vízvezeték berendező **KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.**

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

::: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. :::

o o **Tessék költségvetést kérni — díjtalan.** o o

Murányi József kiadó.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.